

Papaja als onderwijsmodel

Huisartsen-in-opleiding kunnen papaja's gebruiken om intra-uteriene manipulaties te leren. In *Family Medicine*, het tijdschrift van de Society of Teachers of Family Medicine, verscheen in april dit jaar al een artikel over het gebruik van papaja's als model bij het aanleren van vacuümaspiraties bij zwangerschapsafbreking. Een papaja heeft ongeveer de vorm van een uterus, een mooi kanaal en een interne consistentie die aan zou voelen als de uterus zelf. Een ingezonden brief in het

septembernummer van hetzelfde tijdschrift doet vermoeden dat het in de VS niet eens een ongebruikelijke methode is om vaardigheden aan te leren.

Ik kan me voorstellen dat je zo ook het inbrengen van spiralen kunt oefenen. Welk skillslab in Nederland doet zijn modellen weg en gaat naar de groenteboer? (IZ)

Paul M, et al. *Papaya; a simulation model for training in uterine aspiration*. *Fam Medicine* 2005;37:242-4.

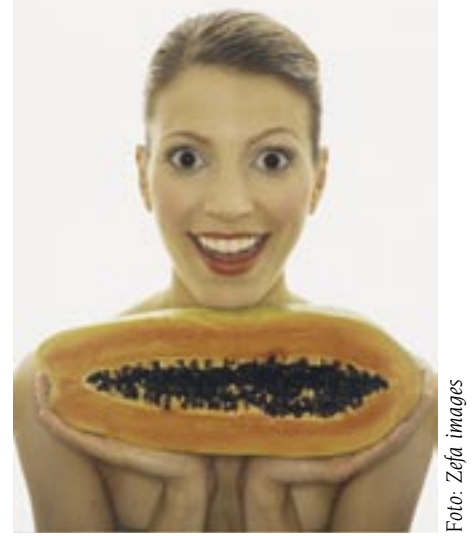

Foto: Zefa images

Hann L, et al. *Another use of papaya as teaching model*. *Fam Medicine* 2005;37:535-6.

Ziekte van Alzheimer te ruiken?

Een eenvoudige test voor de aanwezigheid van de ziekte van Alzheimer zou welkom zijn, zeker bij patiënten die klagen over cognitieve beperkingen. Nu was uit eerder onderzoek al bekend dat alzheimerpatiënten slechter konden ruiken dan hun leeftijdsgenoten zonder alzheimer. Fibrosering van de olfactorische schors zou daarvoor verantwoordelijk zijn. Maar dat niet alleen, het verlies aan reuk correleert met de ernst van de ziekte, en nog sterker: verlies aan reuk zou het ontstaan van alzheimer kunnen voorspellen. De

tests die werden gebruikt om reukvermogen vast te stellen, waren echter zeer uitgebreid. Recent bleek dat een testje met 10 geuren aanzienlijk kan bijdragen aan de diagnostiek, en zelfs de toekomstige ontwikkeling van alzheimer kan voorspellen.

Ruikt uw patiënt nog slechts 7 van de 10 redelijk alledaagse geuren dan zijn de sensitiviteit en specificiteit voor alzheimer respectievelijk 83% en 89%. De kans dat iemand met milde cognitieve beperkingen alzheimer ontwikkelt, is viermaal

zo groot bij een gestoorde test als bij een normale testuitslag. Misschien kunnen we straks in plaats van de MMSE wel het kruidenrekje uit de keuken gebruiken bij de diagnostiek. Een beperking is natuurlijk onder andere dat er meer ziekten zijn die de reuk verstoren, en zoals bij iedere diagnostische test, is ook bij deze validering noodzakelijk. (HvW)

Tabert M, et al. *A 10-item smell identification scale related to risk for Alzheimer's disease*. *Ann Neurology* 2000;58:155-60.

Veiligheid langwerkende β_2 -agonist ter discussie

Uit een voortijdig gestopt onderzoek (in 2002), waarin het effect van salmeterol vergeleken werd met placebo, bleek dat gebruik van alleen salmeterol een verhoogd risico opleverde voor een luchtweggerelateerde dood of levensbedreigende situatie (RR 1,40; 95%-BI 0,91-2,14).¹ En dit effect was meer uitgesproken bij negroïde mensen dan bij blanken (RR 4,10; 95%-BI 1,54-10,9). Bij de secundaire uitkomst astmagerelateerde dood of levensbedreigende situatie was het verschil ook significant bij de totale groep (RR 1,71; 95%-BI 1,01-2,89). De interimanalyse werd verricht nadat 26.000 patiënten ingesloten waren. Uit eerder onderzoek was al gebleken dat er bij hogere dosering meer astmaproble-

men optraden. Het nu voortijdig gestopte onderzoek zou duidelijkheid moeten verschaffen over het effect van salmeterol. Of die duidelijkheid er nu is kan je, met de kleine verschillen die gevonden zijn, nog steeds ter discussie stellen. Maar het ergste is dat deze data wel heel lang op de plank van de onderzoekers (lees: industrie) zijn blijven liggen. En dat de onderzoekers ook nog misleidende informatie aan de US Food and Drug Administration geleverd hadden door de resultaten te presenteren van de effecten 6 maanden na het stoppen van het onderzoek. Alle negatieve effecten waren toen nagenoeg verdwenen.² Deze vorm van selectief presenteren van onderzoeksgegevens is een kwalijke ontwikkeling.

Helaas is dit weer een voorbeeld van door de industrie gesponsord onderzoek waarbij de gegevens gemanipuleerd zijn. We moeten dus vooral kritisch blijven, hoewel dat moeilijk is als niet alle data gepresenteerd worden. Toch moeten we als praktiserende artsen maar voorzichtig zijn met salmeterol, het niet als monotherapie voorschrijven en de laagst mogelijke dosis voorschrijven als de patiënt al een optimale dosis inhalatiecorticosteroiden heeft. (RD)

Wooltorton E. *Long-acting β_2 -agonists in asthma: safety concerns*. Early release, published at www.cma.ca on October 7, 2005.

Lurie P, Wolfe SM. *Misleading data analyses in salmeterol (SMART) study*. *Lancet* 2005;366:1261-2.